

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра адміністративного права та адміністративної діяльності

С И Л А Б У С
навчальної дисципліни
«Інформаційне право»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Інформаційне право» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 15 с.

Розробник:

Коваленко Лариса Павлівна,
докторка юридичних наук, професорка

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності
(протокол № 14 від 11 червня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності
(протокол № 12 від 09 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри - Настюк Василь Якович, доктор юридичних наук,
професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Інформаційне право
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Коваленко Лариса Павлівна, доцентка кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності, д.ю.н., професорка
Контактний телефон	0636896721
E-mail	kovalenkolar2@gmail.com
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://www.facebook.com/kovalenkolar/

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність інформаційного права, розуміння його базових категорій. Аналізується зміст і значення принципів інформаційного права. Окреслюється коло суб'єктів інформаційного права, встановлюються їх права й обов'язки. Послідовно через засади інформаційного права розглядаються оновлені підходи до сучасних реалій інформаційно-правової теорії та практики застосування цифрових технологій органами СБУ та забезпечення їх безпеки.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про правове регулювання інформаційного права, вивчення вітчизняних та зарубіжних підходів до розуміння змісту інформаційного права, вироблення основних умінь і навичок застосування інформаційного законодавства, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про інформаційне право, його змістовне наповнення;

- опанування інструментарієм інформаційного права, базовими категоріями інформаційного законодавства;
- визначення актуальних проблем в сфері інформаційного права та напрямів сучасних наукових досліджень цієї галузі права;
- аналіз і дослідження прикладних проблем порядку прийняття суб'єктами інформаційного права рішень, спрямованих на обіг інформації та покладення на приватних осіб передбачених законом обов'язків;
- наведення характеристики видів інформації, аналіз їх структури, визначення стадій та етапів обігу інформації, окреслення повноважень суб'єктів інформаційного права та прав й обов'язків приватних осіб в інформаційних відносинах;
- розвиток навичок і умінь застосування інформаційного законодавства з урахуванням європейських стандартів і принципів інформаційної діяльності органів СБУ.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: адміністративне право; адміністративне судочинство.

Кореквізити: інформаційні технології в контрозвідувальній діяльності; запобігання кіберзлочинам.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Аналізувати природу та зміст інформаційного права.

РН НД 2. Співвідносити покоління інформаційного права.

РН НД 3. Дискутувати зі складних правових проблем застосування європейських стандартів інформаційного права.

РН НД 4. Здійснювати дослідження правового регулювання інформаційного права.

РН НД 5. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо принципів інформаційного права.

РН НД 6. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні стандарти інформаційного права для вдосконалення інформаційного законодавства.

РН НД 7. Здійснювати порівняльно-правовий аналіз інформаційних актів із іншими актами публічного адміністрування.

РН НД 8. Інтегрувати знання про сутність цифрового акта, його призначення в публічному адмініструванні.

РН НД 9. Демонструвати розуміння змісту правового статусу суб'єктів інформаційного права, особливостей їх участі в інформаційній сфері.

РН НД 10. Аналізувати змістовне наповнення етапів і стадій електронної процедури, визначати процедурні рішення, що ухвалюються на кожній стадії провадження.

РН НД 11. Демонструвати навички підготовки проєктів цифрових актів, наводити їх обґрунтування, зазначати способи й порядок їх оскарження.

РН НД 12. Демонструвати навички прийняття цифрових актів на підставі реалізації адміністративного розсуду.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Поняття, зміст та ознаки інформаційного права	Поняття, зміст та ознаки інформаційного права	8
2	Принципи інформаційного права	Принципи інформаційного права	8
3	Джерела інформаційного права	Джерела інформаційного права	8
4	Суб'єкти інформаційного права	Суб'єкти інформаційного права	8
5	Правові режими інформації та	Правові режими інформації та інформаційних ресурсів	8

	інформаційних ресурсів.		
6	Інформаційно-правовий режим інформації з обмеженим доступом.	Інформаційно-правовий режим інформації з обмеженим доступом.	8
7	Правовий режим інформації з відкритим доступом.	Правовий режим інформації з відкритим доступом.	8
8	Світовий досвід правового забезпечення інформаційної діяльності правоохоронних органів.	Світовий досвід правового забезпечення інформаційної діяльності правоохоронних органів.	8
9	Інформаційна безпека	Інформаційна безпека	8
10	Перспективи розвитку інформаційно-правового забезпечення діяльності СБУ.	Перспективи розвитку інформаційно-правового забезпечення діяльності СБУ.	8

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- робота над кейсами з питань прийняття й виконання цифрових актів;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання письмових індивідуальних робіт, есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Інформаційне право» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Про Національну безпеку України : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. Офіційний вісник України. 2018. № 55. Ст. 1903. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#n355>.
2. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2163-VIII; ред. від 08 лип. 2018 р. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>
3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16 лютого 2017 р. «Про невідкладні заходи з нейтралізації загроз енергетичній безпеці України та посилення захисту критичної інфраструктури» : указ Президента України від 16 лют. 2017 р. № 37/2017. Офіційний вісник Президента України. 2017. № 5. Ст. 93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37/2017#Text>.
4. Про схвалення Концепція створення державної системи захисту критичної інфраструктури : затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 груд. 2017 р. № 1009-р. Офіційний вісник України. 2018. № 7. Ст. 271. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1009-2017-%D1%80#Text>.
5. Загальні вимоги до кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 19 черв. 2019 р. № 518. Урядовий кур'єр. 2019. № 118. 26 червня. : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-70-%D0%BF#Text>.
6. Про критичну інфраструктуру та її захист : проект Закону України реєстр. № 10328 від 27 трав. 2019 р. Верховна Рада України : [сайт]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65996 .
7. Про Стратегію національної безпеки України : указ Президента України від 14 верес. 2020 р. № 392/2020. Президент України : [сайт]. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>.
8. Про оборону: Закон України від 6 груд. 1991 р. № 1932-XII. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>

9. Про контррозвідувальну діяльність : Закон України від 26 груд. 2002 р. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/374-15>.
10. Про правовий режим надзвичайного стану : Закон України від 16 берез. 2000 р. № 1550-III. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 23. Ст. 176. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>.
11. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 трав. 2015 р. № 389-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 28. Ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
12. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20 берез. 2003 р. № 638-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 25. Ст. 180. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>
13. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.10 р. № 2250-р. – Режим доступу : [//www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) .
14. Кодекс України про адміністративні правопорушення : прийнятий 7 груд. 1984 р. № 8073-X. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
15. Про затвердження Переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави: постанова Кабінету Міністрів України від 4 берез. 2015 р. № 83. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/83-2015-п#n10>
16. Про затвердження Положення про формування та виконання Національної програми інформатизації : Постанова Кабінет Міністрів України від 31.08.98 р. № 1352 – Режим доступу: [//www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) .
17. Про інформацію: Закон України від 2 жовт. 1992 р. № 2657-XII. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
18. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25 черв. 1993 р. № 3322-XII. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text>

19. Про державне регулювання у сфері комунальних послуг: Закон України від 9 лип. 2010 р. № 2479-VI. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2479-17#Text>
20. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : указ Президента України від 30 верес. 2019 р. Президент України : [сайт]. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-2982>.
21. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 5 берез. 1998 р. ; ред. від 11 січ. 2019 р. Голос України. 1998. 03 квіт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80#Text>
22. Про Національну систему конфіденційного зв'язку : Закон України від 10 січ. 2002 р. № 2919-III. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2919-14#Text>.

Література

Основна література

1. Інформаційне право України: підручник / Коваленко Л.П. Запоріжжя: Гельветика, 2020. 446 с.
2. Коваленко Л.П. Адміністративне право та адміністративний процес. Інформаційне право. Юридичний бюлетень. 2021. № 23. С. 41–53.
3. Коваленко Л.П. Інформаційно-правові засади діяльності органів досудового розслідування. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2022. № 6. С. 22-37.
4. ІТ право / [авт. кол.: О.П. Джочка, В.М. Мартин, Ю.Я. Самагальська та ін.] ; за заг. ред. О.С. Яворської. – Львів : Левада, 2017. – 470 с.
5. Діордіца І. В. Кібербезпекова політика України: стан та пріоритетні напрями реалізації : монографія. Запоріжжя : Гельветика, 2018. 548 с.
6. Демократичний цивільний контроль над сектором безпеки і оборони: теорія і практика. Навчальний посібник / В. А. Яценко, В. Г. Пилипчук, П. П. Богуцький, О. Д. Довгань, І. М. Доронін, О. В. Петришин; за заг. ред. В. Г. Пилипчука; Науково-дослідний інститут інформатики і права НАПрН

України. – Київ; Одеса : Фенікс, 2020. – 224 с.

7. Світова гібридна війна: український фронт : монографія / за заг. ред. В. П. Горбуліна. Київ : НІСД, 2017. 496 с.

8. Богущкий П. П. Концептуальні засади права національної безпеки України. Київ ; Одеса : Фенікс, 2020. 374 с.

9. Державно-приватне партнерство у сфері кібербезпеки: міжнародний досвід та можливості для України : аналіт. доповідь / за заг. ред. Д. Дубова. Київ : НІМД, 2018. 84 с.

10. „Активні заходи” СРСР проти США: пролог до гібридної війни : аналіт. доп. / [Д. В. Дубов, А. В. Баровська, Т. О. Ісакова, І. О. Коваль, В. П. Горбулін] ; за заг. ред. Д. В. Дубова. Київ : НІСД, 2017. 88 с.

11. Топчій О. В. Адміністративно-правове забезпечення інформаційної безпеки неповнолітніх в Україні: сучасний стан і тенденції реалізації : монографія. Ужгород, 2019. 512 с.

Додаткова література

1. Коваленко Л.П. Європейський досвід про судочинство у військових судах: інформаційно-правовий аспект. Корупційні ризики в публічній службі: компаративно-правовий аналіз досвіду країн Східної та Західної традицій права: матеріали регіонального науково-практичного круглого столу (м. Запоріжжя, 16 листопада 2018 р.) Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2018, С. 78-81.

2. Коваленко Л.П. Проблеми становлення і розвитку військової юстиції в Україні. збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції Актуальні питання права і соціально-економічних відносин: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «12 листопада 2021 року м. Кропивницький» – м. Кропивницький : Центральноукраїнського інституту розвитку людини Університету «Україна», 2021. – 304 с. (С.61-85)

3. Коваленко Л.П. Інформаційно-правові засади запобігання корупції у приватному секторі. Запобігання корупції у приватному секторі: матеріали

наук.- практ. онлайн «круглого столу», присвяченого 25-річчю із дня створення НДІ вивчення проблем злочинності та 95-річчю із дня народження акад. Володимира Сташиса (м. Харків, 1 липня 2020 р.) Харків : Право, 2020. – С. 211-214.

4. Коваленко Л.П. Предмет і методи науки інформаційного права. Актуальні проблеми правової науки: матеріали Міжнародного науково-практичного конгресу, м. Запоріжжя, 1-2 жовтня 2021 року / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. Запоріжжя: ЗНУ, 2021. -С.40-69.

5. Коваленко Л.П. Деякі питання щодо сутності інформаційної безпеки. Запорізькі правові читання: матеріали щорічної міжнародної науково-практичної конференції, (м. Запоріжжя, 19–20 травня 2020 р.) Запоріжжя: ЗНУ, 2020. – С.89-93

6. Коваленко Л.П. Проблеми правового регулювання відносин у мережі Інтернет речей: проблеми правового регулювання та впровадження: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 18 березня 2017 р.). Київ: Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського, 2017. – С. 89-92 .

7. Резнікова О. Щодо Концепції забезпечення національної стійкості. Аналіт. записка. Серія „Національна безпека”. 2020. № 8. С. 1–8. Національний інститут стратегічних досліджень : [сайт]. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-01/analit-resnikova-national-security-8-2020-1-1.pdf>

8. Селезньова О.М. Поняття «Інформаційні правовідносини»: доктринально-правовий ракурс. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017 № 46 С. 21-24.

9. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку: колективна монографія / За заг. ред. Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова. – Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 328с.

10. The institutionalisation of public relations in the fight against corruption: the experience of countries of Eastern and Western legal traditions(universl theoretical

framework for relevant anti-corruption law of Ukraine): Collective monograph. Volume 1. Tallinn: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2019 – 432 с.

11. Т.5: Адміністративне право/редкол.: Ю. П. Битяк (голова) та ін.: Нац.акад.прав.наук України: Ін-т держави і права ім.. В.М. Корецького НАН України: Нац.юрид.уе-т ім.. Ярослава Мудрого. – 2020. – 960 с.

12. Патронатна служба : підручник / За заг. ред.: Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова; Запоріж. нац. ун-т. - К.: Ін Юре, 2018. – с. 180

Інтернет-ресурси:

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605:administratyvna-protsedura&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо

наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» ([https://nlu.edu.ua/files/norm doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf](https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf)).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Інформаційне право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу

навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є підсумковий контроль у формі диференційованого заліку. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34